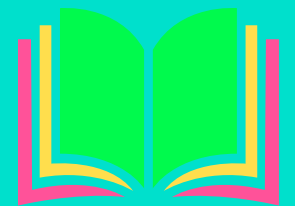
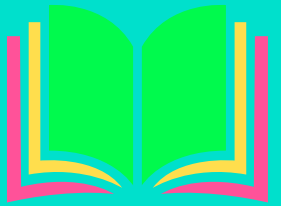
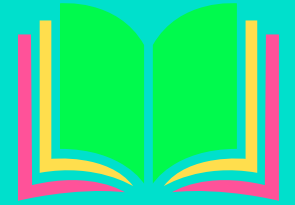
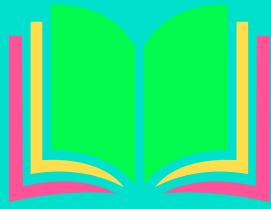

Od praktických poznatků k systémovým změnám vo vzdělávání

Výročná správa

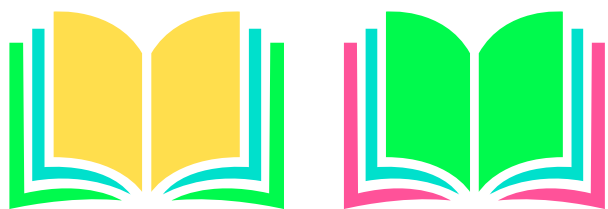
O nás

eduRoma je vzdelávacia mimovládna organizácia, ktorá vznikla v roku 2012 a ktorej víziou je inkluzívna spoločnosť. Za hlavný prameň tvorby inkluzívnej spoločnosti považujeme vzdelávacie inštitúcie. Každý deň sa snažíme podnecovať zmeny v školskom systéme a vzdelávacej praxi tak,

aby školy a školské zariadenia poskytovali kvalitné vzdelávanie aj rómskym deťom a aby nikto nebol v prístupe ku kvalitnému vzdelávaniu diskriminovaný. Naším hlavným cieľom je presadzovať prístup rómskych detí ku kvalitnému vzdelávaniu a podporovať ich školskú úspešnosť.

Náš tím v rokoch 2021/2022

Charakteristika programových oblastí združenia

eduRoma naplňuje svoje ciele cez tri základné programy – advokačný, terénny a mediálny.

Advokačný program

V rámci advokačného programu pracujeme so štátnymi a verejnými vzdelávacími inštitúciami. Monitorujeme a upozorňujeme na diskrimináciu na národnej a lokálnej úrovni a presadzujeme rovný prístup rómskych detí ku kvalitnému vzdelávaniu.

V rámci tohto programu organizujeme odborné konferencie, semináre, okrúhle stoly a diskusie, vytvárame koalície, realizujeme verejné kampane, výskumy a zdieľame medzinárodné skúsenosti a poznatky.

Terénny program

Realizujeme ho priamou prácou v teréne, či už osobne, na školách a v rodinách, alebo online formou. Prostredníctvom tohto programu vzdelávame pedagogických a nepedagogických zamestnancov, podporujeme a pracujeme so žiakmi a ich rodičmi, overujeme funkčné a efektívne vzdelávacie modely, vytvárame príklady dobrej praxe vzdelávania

rómskych a nerómskych detí a šírime ich do ďalších lokalít. Od roku 2020 vedieme kurzy rómskeho jazyka pre učiteľov a pomáhajúce profesie, určené na odbúravanie jazykových bariér. Praktické skúsenosti a poznatky z terénu prenášame na národnú úroveň a snažíme sa tým ovplyvňovať zmenu postojov štátnych a verejných inštitúcií.

Mediálny program

Cez mediálny program podporujeme advokačné aktivity organizácie a informujeme o nich verejnosť. Prostredníctvom nášho menšinového magazínu Romano fórum, publicis-

tiky, vydávania kníh, tvorby krátkych dokumentov aj informačných kampaní scitlivujeme verejnú mienku a meníme stereotypný obraz o Rómoch.

Programové ciele 2021/2022

1. *Problém koncepčného, systémového (ne)riešenia segregácie rómskych žiakov na úrovni štátnych a verejných inštitúcií.*
2. *Zvyšovanie vedomostí a zručností pedagógov pre efektívnejšie zavádzanie inkluzívneho vzdelávania do školskej praxe.*
3. *Prácou s verejnou mienkou prostredníctvom rozvoja menšinovej žurnalistiky na Slovensku*

Advokačný program

14. august 2021: Občianske združenie eduRoma sa stalo členom pracovnej skupiny pre rozvoj a modernizáciu školských knižníc tak, aby boli dostupné aj pre chudobné deti. Otvorené čitateľské priestory dokážu efektívne rozvíjať čitateľskú gramotnosť, ale aj odstraňovať segregáciu a podporovať inkluzívne vzdelávanie. Uvedomujeme si, že stávanie takýchto knižníc resp. čitateľských projektov v školách na Slovensku je zo strany mimovládnych organizácií časovo a

finančne veľmi náročné. Preto sme prijali ponuku vstúpiť do pracovnej skupiny, v ktorej môžeme naše skúsenosti ponúknuť štátnym inštitúciám. Tie potom budú školské čitateľské projekty v nasledujúcich rokoch financovať cez Plán obnovy. Pracovná skupina vznikla na podnet ministerstva školstva a vedie ju generálny riaditeľ metodicko-pedagogických centier profesor Ivan Pavlov. Tešíme sa na spoluprácu.

4. november 2021: Riaditeľ eduRomy Vlado Rafael sa zúčastnil stretnutia s členmi delegácie Európskeho parlamentu z Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci, ktorý viedla Lucia Ď. Nicholsonová. Europoslanci diskutovali so zástupcami domácich štátnych inštitúcií a mimovládnych organizácií o problémoch marginalizovaných rómskych komunít na Slovensku a o (ne)efektívnych spôsoboch nastavovania inkluzívnych politík. Veríme, že poslanci Európskeho parlamentu pri zlepšovaní postavenia rómskej menši-

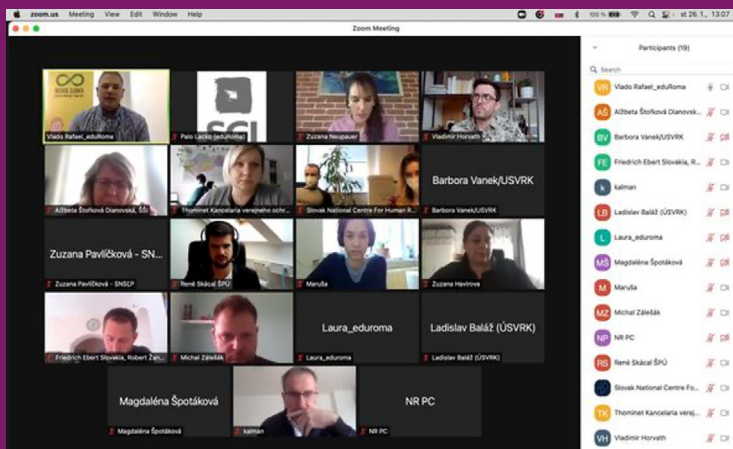
ny zúročia informácie a návrhy, ktoré zazneli počas štvorhodinovej diskusie.

24. november 2021: Riaditeľ eduRomy Vlado Rafael sa stretol s hlavnou školskou inšpektorkou Alžbetou Štofkovou Dianovskou. Počas spoločnej neformálnej diskusie sa zástupcovia oboch organizácií dohodli na pravidelnej spolupráci v oblasti presadzovania rovného prístupu rómskych žiakov ku kvalitnému nesegregovanému vzdelávaniu v školách.

20. január 2022: Občianske združenie eduRoma v spolupráci s Friedrich-Ebert-Stiftung Slovensko a pod odbornou záštitou Rady Európy a Európskej komisie – Projekt Inschool zorganizovalo online okrúhly stôl, cie-

ľom ktorého bolo prediskutovať s odborníkmi a odborníčkami zo štátnych inštitúcií a mimovládnych organizácií postupy k odstráneniu segregácie žiakov v školách na Slovensku.

8. február 2022: eduRoma podpísala zmluvu o spolupráci s Európskym centrom pre práva Rómov (ERRC). Budeme úzko spolupracovať najmä v otázkach obhajoby práv rómskych žiakov na kvalitné nesegregované vzdelávanie na Slovensku. Budeme tiež spoločne realizovať výskumy, konferencie, semináre a okrúhle stoly.

11. marec 2022: Občianske združenie eduRoma v spolupráci so slovenským zastúpením Friedrich-Ebert-Stiftung a pod odbornou záštitou generálneho riaditeľa Metodicko-pedagogického centra Ivana Pavlova usporiadali druhé kolo okrúhleho stola, cieľom ktorého bolo prediskutovať s odborníkmi a odborníčkami zo štátnych inštitúcií a mimovládnych organizácií návrhy a pripomienky k chystanému právnomu rámcu definície školskej segregácie.

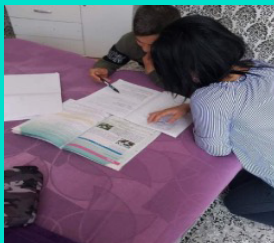
Terénny Program – O krok pokrok

O krok pokrok je celoročný terénny vzdelávací program o.z. eduRoma – Roma Education Project, ktorý sa prioritne zameriava na zvyšovanie vzdelanostnej úrovne a kultúrnej identity detí z vylúčených rómskych komún, a tiež na zvyšovanie pozi-

tívneho povedomia o rómskej kultúre v prostredí väčšinovej spoločnosti. Program je realizovaný v lokalitách Sabinov, Hrabušice, Ražňany, Bajerov, Prešov, Červenica pri Prešove, a po novom aj v meste Snina.

KLUB O KROK POKROK

**LUBICA HRICŠINOVÁ
DAGMAR MAKAROVÁ**
mentorky, Sabinov

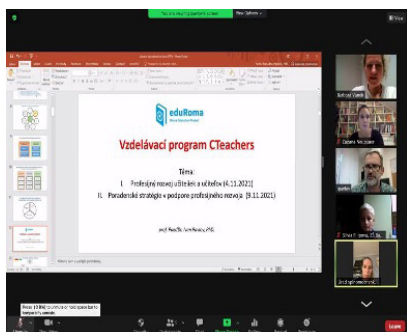
V tomto školskom roku sme cítili dopady zatvorených škôl počas pandémie u najmenších školákov. Terajší druháci veľmi zle alebo horšie čítajú. Preto je veľmi dôležité pochytiť prvé ročníky, aby si

poriadne zautomatizovali písmenká, naučili sa ich rozoznávať a tak mohli v druhom ročníku na učive stavať. Práve prvákom sa je potrebné venovať, pretože sa učia základy písania a počítania.

12. august 2021: Terénny vzdelávací program O krok pokrok pokračoval aj v cez prázdniny formou letnej školy. Naše skúsené mentorky na východnom Slovensku si pre deti pripravili množstvo neformálnych aktivít, ktoré cibрили ich motiváciu a pozornosť. Je pre nás nesmierne dôležité, aby deti aj počas letných prázdnin navštevovali komunitné centrá, aby sa im venovali skúsené pracovníčky, motivovali ich a zvyšovali tak ich záujem učiť sa pri septembrovom nástupe do školy

15-16. august 2021: V Banskej Bystrici sme začali realizovať sériu inkluzív-

ných tréningov pre učiteľov. Na prvej časti tréningu pre pedagógov sme sa zaoberali otázkami typu: Čo je segregácia? Ako sa prejavuje? Čo ju spôsobuje? Aké konkrétne aktivity a prístupy sú vhodné pre desegregačný proces v školskom prostredí? Aký je rozdiel medzi rovnocenným, rovnakým a spravodlivým vzdelávaním? A ako vlastne nastúpiť na cestu inkluzívneho vzdelávania? Tréningy viedli lektori Vlado Rafael a Barbora Vaněk. Sú súčasťou série vzdelávacích aktivít pre pedagógov, ktoré sme zavŕšili jesennou víkendovou školou.

30. november 2021: eduRoma v spolupráci s Nadáciou Orange spustila projekt digitálnej inklúzie. Rozdali sme prvých 30 telefónov pre žiakov z vylúčených komunít, ktorí sú zapojení do nášho doučovacieho programu O krok pokrok. V spolupráci s našimi partnermi z Orangeu sme tiež zhotovili slovensko-rómsky manuál na používanie telefónov. Prostredníctvom týchto zariadení budeme v nasledujúcich mesiacoch modelovať spôsob efektívnejšieho zapojenia žiakov do hlavného prúdu vzdelávania. Naše poznatky a odporúčania neskôr premietneme aj do vzdelávania učiteľov a digitálnych koordinátorov v školách.

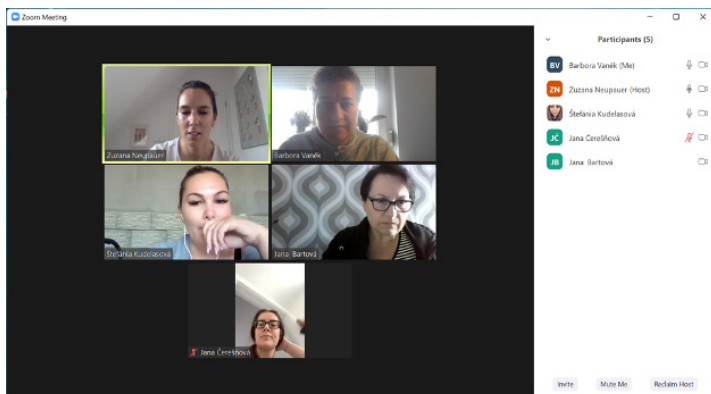
9. december 2021: eduRoma uskutočnila v spolupráci s Nadáciou Orange webinár o tom, ako si pestovať kritické myslenie v dospelosti a ako k nemu viesť (nielen) deti z vylúčených komunít. Seminár bol určený pre mentorov detí z programu O krok pokrok.

18. marec 2022: eduRoma odovzdala účastníkom prvé certifikáty o absolvovaní kurzu rómskeho jazyka, ktorý vedieme v Prešove. Kurzisti získali základné znalosti, úvod do gramatických zručností aj konverzácie. Kurzy sme sa rozhodli viesť v rámci nášho terénneho vzdelávacieho programu O

krok pokrok, a to pre učiteľov, terénnych sociálnych pracovníkov a iné pomáhajúce profesie pracujúce s deťmi z vylúčených komunít. Cieľom je odbúravanie jazykových bariér, ktoré sú často primárnym zdrojom vzájomného neporozumenia.

29.4. – 1.5. 2022: eduRoma v spolupráci s Katedrou andragogiky Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici pripravili pre učiteľov ďalšiu zo sérií prednášok a workshopov, ktoré sa konali v Poprade. Vzdelávacie podujatie sa uskutočnilo v rámci projektu CTeachers, ktorý bol podporaný z ACF – Slovakia a financovaný z finančného mechanizmu EHP 2014-2021. Správcom programu je Nadácia Ekopolis v partnerstve s Nadáciou otvorenej spoločnosti v Bratislave a Karpatskou nadáciou.

24. máj 2022: V eduRome sme v rámci projektu CTeachers, podporeného z grantovej schémy Active Citizen Fund, školili pedagogických a nepedagogických zamestnancov a zamestnankyne škôl na tému „násilie na deťoch ako dopad utečeneckej krízy“. Dotkli sme sa aj témy obchodovania s ľuďmi. Poslednú zo série online vzdelávacích aktivít projektu CTeachers sme zrealizovali v utorok 28. júna 2022.

29. jún 2022: V spolupráci so slovenským zastúpením Friedrich-Ebert-Stiftung sme sa vydali za inšpiráciou do Berlína. Stretli sme sa s riaditeľkami základných škôl Eriky Mann a Campusu Rütli. Rozprávali sme sa o

integrácii detí z vylúčených komunit. Absolvovali sme tiež stretnutia so splnomocnencom spolkovej vlády pre anticiganizmus a Vzdelávacím fórom proti anticiganizmu.

27. júl 2022: V rámci programu O krok pokrok sme otvorili ďalší z našich kurzov rómskeho jazyka. Kurz je určený

pre pedagógov a ľudí pracujúcich s rómskou komunitou.

Mediálny program

Online magazín Romano fórum

Romano fórum je nezávislý menšinový online magazín, ktorý v apríli 2021 založilo občianske združenie eduRoma – Roma Education Project. Cieľom magazínu je podporovať žurnalistiku v oblasti postavenia Rómov na Slovensku. Má tiež ambíciu otvárať širšie celospoločenské témy ako sú rovnosť šancí, spravodlivý prístup ku vzdelaniu, chudoba, diskriminácia či rodová rovnosť. V neposlednom rade chce pestovať dialóg medzi predstaviteľmi rómskej menšiny a majoritnej spoločnosti.

Od augusta 2021 do júla 2022 sme publikovali 65 článkov, ktoré mapovali

život menšín na Slovensku. Boli medzi nimi rozhovory s rómskymi osobnosťami, reportáže z pomoci Ukrajincom utekajúcim pred vojnou, recenzie na knihy či kritické komentáre štátnych politik.

V apríli 2022 sme sa stali partnerským webom Denníka N, s ktorým spolupracujeme na tvorbe a zdieľaní menšinového obsahu. V roku 2022 sme tiež začali organizovať novinárske workshopy pre menšinové autorky a autorov, ktorým chceme dať priestor na stránkach magazínu Romano fórum.

RF Romano fórum

Nezávislý online magazín, ktorý prináša kvalitné reportáže, príbehy, rozhovory či komentáre o témach, ktoré sa týkajú Rómov a iných menšín. Vznikol v apríli 2021. Magazín vydáva eduRoma — organizácia s 10-ročnou skúsenosťou s obhajobou práv ľudí z vylúčených komunít. Vedie ho Palo Lacko, novinár nominovaný na Novinársku cenu 2021. Od apríla 2022 web **patrí pod Denník N**, s ktorým dlhodobo spolupracujeme.

1200

unikátnych
čitateľov
za prvý rok

12 000

návštev na webe
za prvý rok

800

odberateľov
na sociálnych
sieťach

150

odberateľov
newslettera

facebook.com/romanoforum
instagram.com/romanoforum
eduromsk

romanoforum.dennikn.sk

Ocenenie Lúč z tmy

Lúč z tmy je ocenenie, ktoré každoročne udeľujú rómske organizácie a nezávislé osobnosti tým, ktorí sa dlhodobo zaslúžia o zlepšenie postavenia Rómov v rôznych oblastiach života, alebo sa významným spôsobom podieľajú na budovaní mostov medzi Rómami a väčšinovou spoločnosťou. Vyhlasovateľmi ocenenia

sú občianske združenie eduRoma a Ústav romologických štúdií Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. Ocenenia sme udeľovali 19. novembra 2021. Záštitu nad 4. ročníkom, ocenenia prevzala prezidentka Zuzana Čaputová a splnomocnenkyňa vlády pre rómske komunity Andrea Bučková.

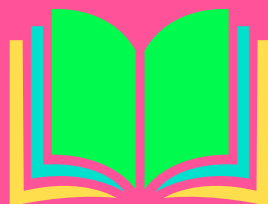
Laureátmi roku 2021 sa stali:

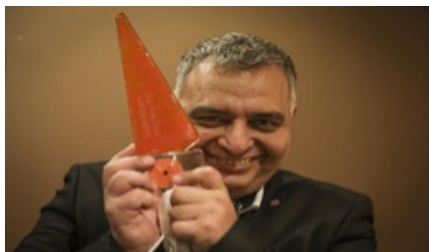
- verejná ochrankyňa práv Mária Patakyová a jej tím, ktorí dlhodobo a dôsledne obhajujú práva ľudí z vylúčených komunít;

- sociálny podnikateľ Ivan Mako, ktorý ponúka pracovné príležitosti (nielen) zraniteľným skupinám a pomáha im so vzdelávaním i poradenstvom;

- starosta mestskej časti Luník IX Marcel Šaňa, ktorý už druhé volebné obdobie zveľaďuje košické sídlisko.

Cenu verejnosti „Kalapa tele – klo-búk dole“ získala Stanislava Rácová, ktorá dlhodobo pracuje s chudobnými rómskymi deťmi v Bánovciach nad Bebravou.

Ďakujeme našim donorum, podporovateľom a spolupracovníkom

Nadácia Slovenskej sporiteľne

Nadácia Orange

Nadácia Granvia

Veľvyslanectvo Kanada

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie

Fond na podporu kultúry národnostných menšín

Friedrich-Ebert Stiftung

Active Citizens fund

Denník N, týždenník .týždeň, spravodajský portál Čierna labuť

Ústav romologických štúdií Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre

Ďakujeme tiež všetkým individuálnym darcom a podporovateľom.

**Náš tým
v letech
2021/2022**

Mgr. Vladimír Rafael, PhD. – riaditeľ eduRomy
vlado@eduroma.sk

Ing. Martin Neupauer – účtovníctvo a finančný manažment
martin@eduroma.sk

Mgr. Zuzana Neupauer, PhD. – výskumníčka a zástupkyňa riaditeľa
zuzana@eduroma.sk

Laura Kösziklová – projektová manažérka
laura@eduroma.sk

Mária Ema Michalová – projektová manažérka
marusa@eduroma.sk

Palo Lacko - vedie online magazín Romano fórum
palo@eduroma.sk

Kontakt

eduRoma-
Roma Education Project
Štúrova 3, 811 01 Bratislava

Prešovská kancelária
eduRoma – Roma Education Project o.z.
Požiarnická 17
080 01 Prešov

info@eduroma.sk
www.eduroma.sk
<https://www.facebook.com/eduroma.sk>

eduRoma

Roma Education Project

